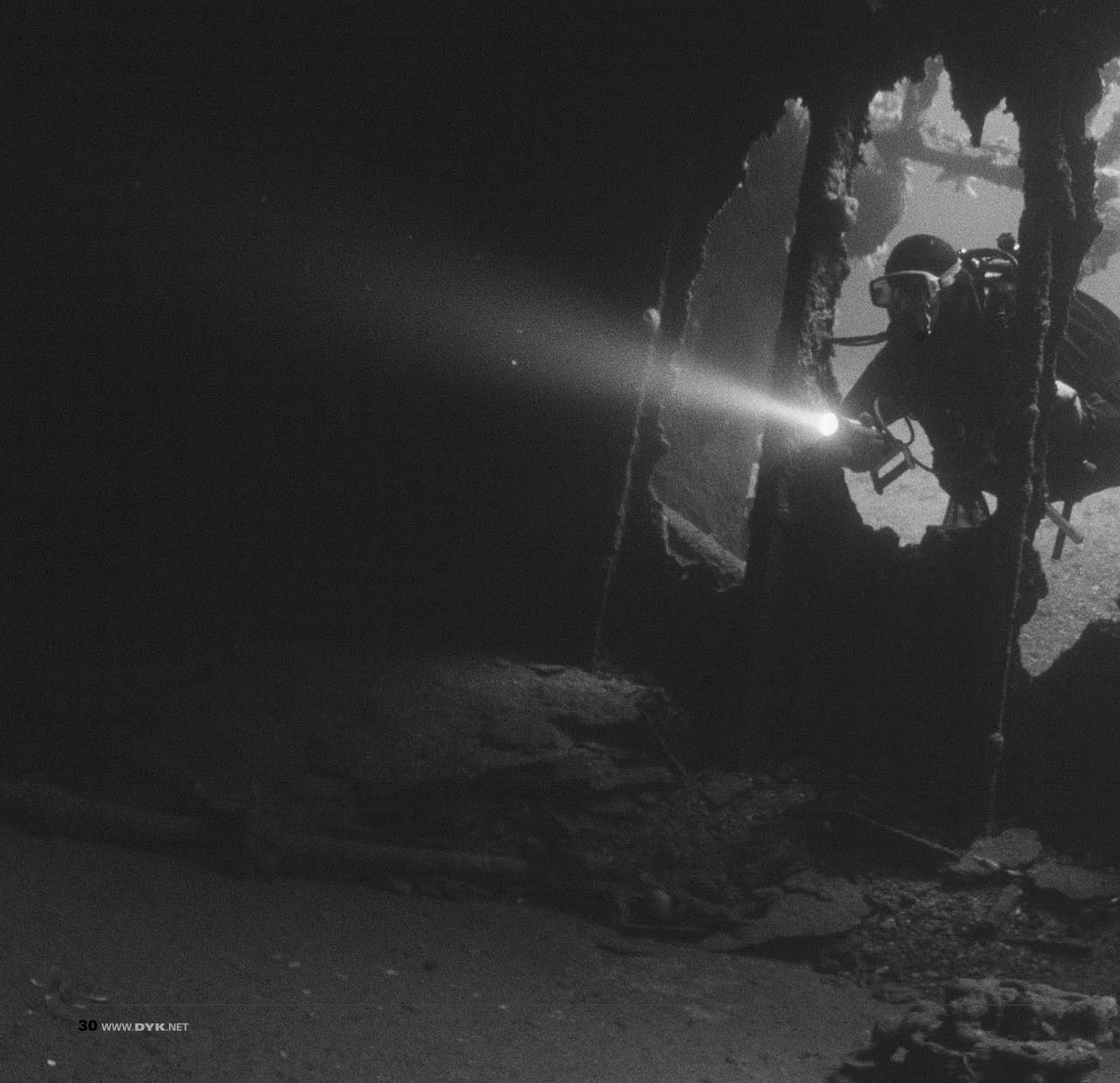

Kristiansand

Båtfärden från Göteborg till Kristiansand tar bara sex timmar. Där finner vi en vallfartsort för alla hängivna vrakdykare – i den stad som norrmännen själva kallar för "Porten till Europa".

Vrakdykning i världsklass

Medan vi dykt har det blivit ganska gropigt på ytan. Jag märker det på stegen. Lejdaren sticker ner en bit i vattnet. Med irriterande oregelbundenhet hoppar den upp och ner framför mig. Nu måste jag koncentrera mig. Det gäller att samordna armar och ben innan jag klättrar upp i båten. Simfenor och händer måste träffa varsitt steg på lejdaren exakt samtidigt. Och i precis rätt ögonblick – när båten hamnat i en vågdal och stegen ligger som lägst i vattnet.

Bråkdelen av en sekund senare känns det som om jag försökt hoppa på ett tåg i full fart. Med våldsamt kraft knuffas jag uppåt – för att direkt därefter dras neråt lika brutalt. Jag klamrar mig fast vid lejdaren och funderar på om kameran sitter fastspänd mot kroppen. Då kanske jag kan häva mig upp för den motspänstiga stegen och kravla sista biten upp över relingen.

Uppklättringen går utan problem. Jag sticker upp huvudet över ytan. I samma ögonblick räcks en hand ner och greppar kranen på min flaska. En annan hand befriar mig från kameran. Superskönt! Nu kan jag sätta in alla krafter på att krångla upp gummifenorna på det torra däck. Jag åstadkommer något som påminner om en "moonwalk" mot sittplatserna. Där glider flaskan elegant ner i den för ändamålet avsedda hållaren. Jag kan äntligen pusta ut.

TOM B Jag smajlar brett. Dyket var härligt. Den norska skärgården har visat sig från sin bästa sida. Fantastisk sikt fullkomnade upplevelsen. Vi har just besökt ett vrak som heter TOM B. Det ligger på bara 20 meter. Därför blev det 45 minuter Kalle Anka-dykning i lugnt och makligt tempo. Vraket har efterhand blivit alltmer söndernagat av tidens tand. Över hela vrakområdet ligger förvridet metallskrot. Där finns gott om gömställen för fisk. Massvis av hålör och tunnlar ger en känsla av "äkta" vrakpenetrering. Fast den sortens penetrering är inte värre än att alla kan vara med. Dykkompisen och jag var inte ensamma på dyket. Fyra dykpar var i vattnet samtidigt. Men vraket är stort. Vi hade ingen känsla av folkträngsel. Någon gång emellanåt måste vi stanna upp för att orientera oss. Metallskrotet ser likadant ut överallt. Det ligger bara där och vränger ut och in på sig självt. Ändå känner jag mig avslappnad. Tänker på att dykbåten ligger rakt ovanför oss. Skådar upp längs den massiva bergväggen. Vraket ligger precis vid rasbranten. Väggen gör att vi aldrig behöver tappa orienteringen. Ingen större risk att simma vilse.

Pestopasta Uppe på båten har jag krängt av mig luftpaketet. Måste lätta trycket på blåsan. Börjar fundera på hur mycket av dräkten som måste tas av för det. Båtens lilla toalett inbjuder inte till att ha bylsig torrdräkt på sig vid toabesök. Jag sänder en tacksam tanke till kissblixtläset och beslutar mig för att tömma blåsan över relingen. Så långt kommer jag aldrig. Framför näsan på mig uppenbarar sig en överklig anblick. Något liknande har jag aldrig förr upplevt på en dykbåt. Pasta?

Skålen med ångande het pasta med riven ost och pesto vilar i händerna på en leende italienare vid namn Carlo. Ät, ät, ät! uppmanar han. Som genom ett trollslag försvinner trycket i blåsan. Jag griper den heta skålen och börjar kaka. Fantastiskt! Det här är verkligen rätt rätt. Nerkylda dykare får värme, trötta dykare får energi och besvikna dykare får leendet tillbaka på läpparna. Och så får man varken gasbildning i magen eller sura uppstötningar på nästa dyk. Varför har jag aldrig haft med mig pasta i dykarmatsäcken?

Snart sitter två rader dykare längst bak i båten och glufsar i sig. Snacket går för fullt om det just överständna dyket. Carlo står som medelpunkt i gänget. Han varken vill eller kan dölja sin italienska härstamning. På långa omvägar har han hamnat i Sydnorge. Med stora ansträngningar har han lyckats få rätsida på en vettig dykbutik. Han är driftig. Men truten på honom är aldrig tyst längre än en munfull pasta kräver. Det gör inget. Vilka historier han kan dra! ... Av både den mer och den mindre sannfärdiga sorten. En bra egenkap för skepparen på en dykbåt.

Bekväm dykning Kristiansand på Norges sydkust är ett välbesökt paradiset för många dykare. Staden är en av de större i Norge. Norrmännen betraktar den som porten till resten av Europa. Det är enkelt att ta sig dit från Göteborg. Färden med bilfärja tar bara sex timmar. Rutten är relativt nystartad. Samma båt fortsätter sedan till Newcastle.

Dykningen är mycket varierad. Inkvartering går att få på många olika vis och med olika grader av lyx. Bland annat finns den stora campingplatsen "Dvergnes Tange". Ägaren har tagit konsekvenserna av de många besökarna från dykarklubbar. Där finns anordningar speciellt för dykarna i form av skölj- och torkrum. I stugorna kan grupper av olika storlekar finna logi till rimliga priser. Man kan ta med sig egen gummibåt. Den får ligga vid någon av de många små bryggorna på den mycket stora campingplatsen. Därifrån kommer man ut till ett otal fina dykställen i området. Norge har allemansrätt. Därför är det naturligtvis också möjligt att övernatta i sovsäck under en presenning på en rastplats – ett givet lågbudgetalternativ.

Sådana nöjen är ett passerat stadium för mig. På den tiden besökte jag Norge fyra-fem gånger per år. Det blev både långhelger och veckoturer. Ärligt talat har jag blivit lite bekväm av mig. En långhelg handlar idag lika mycket om att koppla av och njuta av livet som om att dyka. Därför har vi den här gången anslutit oss till ett etablerat dykcenter. Där blir allt lite enklare. Det är bara cirka 20 meter från dykcentrets uthyrningslägenhet ner till dykbåten. Man kan nästan tro sig vara förflyttad långt ner i södern...

Massor av järn! Mycket av dykningen i Kristiansand förknippas med vraket av SEATTLE. Det enorma tyska fraktfartyget sänktes efter att ha hamnat i korseld mellan tyska och norska styrkor. Det hände när Tyskland invaderade Norge under Andra Världskriget. (Se vraklexikon #51)

ovan:
Solen står högt på himlen och havet glittrar. När den sydnorska skärgården visar sig från sin bästa sida, finns det inget som slår det.

höger:
SEATTLE är ett fantastiskt vrak. Har man väl gjort ett dyk där med bra sikt, så vill man ha mer. Det är 140 meter långt och brutet i tre delar.

ENRICHED AIR NITROX for free!

Between 21.3. - 10.4.05 and from 1.10. - 31.10.05 children will get **50% discount** if their parents book a dive package. Detailed info, more specials and cool downloads are just a few clicks away: www.sinaidivers.com

Family Values...

SINAI DIVERS DIVING CENTERS

www.sinaidivers.com
Sharm el Sheikh – Dahab – Hurghada – Safaris – World

* Nitrox not available in Hurghada and on board of Ghazala II.

One Ocean Dive Center Norway

Se artiklen om Seattle i DYK nr. 12/2003 og på www.dyk.net

SUPER TILBUD
Per person per dag: 650 NOK

- Min. 6 dykkere (1 båt tur per dag inkl. 2 dykk)
- Lunsj om bord (pasta eller grillmat, kaffe, te, leskedrikk)
- Luft inkl. (også for dykk fra land)
- Overnatting på One Ocean Apartments

Shop og apartments kun 30 meter fra havet

Kun 400 meter båt tur til vraket M/V Seattle

Strandåsen 22, N-4638 Kristiansand, Norway
Tel. +47 91628525 www.oneocean.no

i DYK 12/03 och Nära Ögat i DYK 2/05). SEATTLE är ett fantastiskt vrak. Efter ett första dyk där i bra sikt vill man bara ha mer. Skrovet är 140 meter långt och brutet i tre delar. Den grundaste delen börjar på drygt 20 meter. För erfarna dykare fortsätter äventyret ända ner till 72 meter.

Jag minns fortfarande mitt första dyk där. Det var 15 år sedan. Vi var några dykare med 12-litersflaska och pony bottle. Vi åkte ut dit i en pytteliten gummibåt och förtöjde i den ena av de två permanenta bojarna. Gråvädersdagen var lugn. Tidigt på morgonen var det disigt. Dimman låg kvar på sluttningarna inne i land. Den lugna ytan och den ödesmättat dystra stämningen gav mig känslan av att något stort var i görningen. Vi lämnade en man i båten och gled försiktigt ner i det mörka och ofattbart klara vattnet. Vi hade inte lamporna tända från början. Därför fick vi bra mörkerseende. Egentligen hade jag ingen lampa heller. Även om jag haft en hade jag säkert glömt bort att tända den. Med en känsla av stor vördnad och med alla nackhåren resta som en skurborste nådde vi det stora ankarspelet. Där var bojlinan fastgjord. På den tiden var min erfarenhet av vrakdykning mycket begränsad. Jag minns fortfarande den intensiva lyckan över att för första gången fått förväntningarna infriade. Så här skulle ett riktigt vrakdyk gå till. Bra sikt och massor av järnskrot!

Vet du inte hur det ser ut där? Jag kan berätta att akterändan på SEATTLE ligger på en brant. Sedan planar vraket ut efterhand som man kommer djupare. Vi hade avtalat ett maxdjup på 30 meter. Dit kom vi ganska snabbt. Sedan gled vi på linje ut över det sluttande däckets mitt ute i öppna vattnet. Snart svävade vi tyngdlösa över det enorma skrovet. Vi kunde i lugn och ro betrakta alla detaljer på det stora däckets. Där stod (och står fortfarande!) välbevarade gasflaskor hop-

monterade till ett helt batteri. Gasen hade säkert läckt ut ur dem för många år sedan. Ändå kommer jag ihåg att de gjorde mig en smula nervös. Jag simmade undan lite för att komma i säkerhet. Tänk om de mot alla odds skulle explodera... en larvig tanke. Men på 30 meter tänker man inte riktigt rationellt.

Nu hade vi hunnit långt ut över vraket. Vi hade cirka 10 meter ner till ett av de stora lastrummen. Där hängde vi och glodde och försökte titta ner i det svarta hålet. Då gick det plötsligt upp för de andra dykarna att de hade lampor med sig. Lamporna togs fram och tändes. Jag tror att jag fick ståpals över precis hela kroppen. Jag var mällös! Nere i lastrummet simmade ett jättestim av gråsej runt i allsköns ro – hundratals fiskar! Jag minns att jag tänkte: "den som bara haft ett metspö nu". Senare har jag skådat minst lika stora fiskstim – även i våra hemmavatten. Men inget har gjort tillnärmelsevis lika starkt intryck.

För min del avslutades dyket lite panikartat. Jag upptäckte att jag av misstag och under en kort stund råkat komma två meter djupare än planerat. Dyktabellerna satt ännu inte i ryggmärgen. Jag var helt övertygad om att jag skulle komma upp med tryckfallssjuka. Så blev inte fallet. Men resten av den dagen höll jag ett vakande öga på mig själv. Jag berättade heller aldrig för någon av dykkompisarna. Enligt min uppfattning hade jag gjort en riktig prakttavla. Den skulle resultera i stort kackalorum, dykförbud och efterföljande disciplinstraff. Och så ville jag inte tappa ansiktet genom att erkänna att jag inte lyckats hålla avtalat maxdjup.

Senare har jag besökt SEATTLE massor av gånger. Djupet gör vraket perfekt för trimix. Det ligger tätt intill land och bjuder ofta på god sikt. Om du är i trakten – passa på för all del! Det är vrakdykning i världsklass.

vänster:
Tom B ligger på blott 20 meter och är ett riktigt Kalle Anka-vrak, även om det numera ser lite slitet ut.

WET ACCESSORIES ERBJUDER PRISVÄRDA KVALITETSTILLBEHÖR FÖR UNDERVATTENSFOTOGRAFERING. VI HAR BLIXTAR, VIDEO-BELYSNINGAR, FÖRSÄTTSLINSER OCH ANNAT. BESÖK VÅR HEMSIDA FÖR MER INFORMATION:

WWW.WETACCESSORIES.NET

BLIXT: 2161.-

VIDEOBELYSNING: 2426.-

VIDVINKELSADAPTER: 2725.-

WET ACCESSORIES
TILLBEHÖR FÖR UNDERVATTENSFOTOGRAFERING

**Ait®
för sjön**

Vi finns vid monter C18:31

Välkomna!

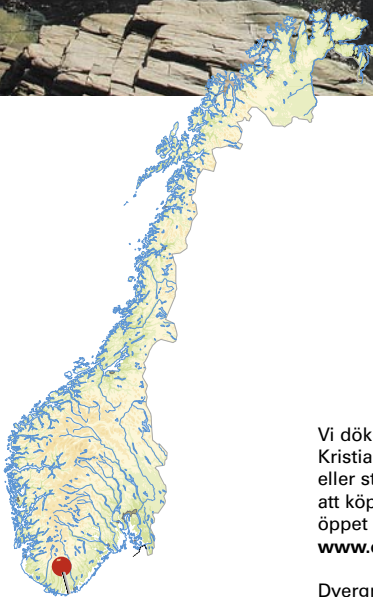
Åhrmans Dykeri

Åhrmans Dykeri AB

www.ahrmansdykeri.com

Utjordsvägen 13B • Box 4068 • 800 04 Gävle • Tel: 026-18 78 88 • Fax: 026-51 93 37

Vi dök med OneOcean. Centret ligger i Korsvik Marina i Kristiansand. Det har en liten butik och hyr ut lägenheter eller stugor. De kör båtturer dagligen. Det finns möjlighet att köpa luftkort. Kortet kan utnyttjas när centret inte har öppet om man dyker i egen regi.

www.oneocean.no

Dvergnestangen är en stor halvö några kilometer utanför Kristiansand. Där ligger den välutrustade campingplatsen "Dvergnestangen Senter". Ågaren är van vid att ta emot stora grupper med dykare. Han erbjuder stugor och lägenheter i alla storlekar plus bra förvaringsmöjligheter för utrustningen. Det går att komma i vattnet direkt från några av hållarna vid stranden. Man kan också ta med sig egen liten gummibåt. Då ligger massor av bra dykning inom räckhåll.

www.dvergnestangen.no

ovan:
Korsvik Marina badar i solsken. Här finns många dykplatser att välja bland och det är nästan alltid lå.

nedan:
Både dykcentret och båten är perfekt anpassade för dykning.

Färja från Göteborg: Rederiet DFDS Seaways kör tre turer per vecka året runt mellan Göteborg och Kristiansand. Samma färja går vidare från Kristiansand till Newcastle i England. Sjöresan tar cirka sex timmar. De flesta avgångar är dagturer med avgång 10:00 och ankomst på eftermiddagen. Tel 031-650 650

www.seaways.se/DFDSSeaways/SV

Strax utanför flygplatsen vid Kjevik längre upp i Kristiansandfjorden ligger ett gammalt flygplansvrak efter en Dornier 24. Vraket är sönderbrutet i flera delar. Numera börjar det bli lite slitet. Men dyket är trevligt och stället lättillgängligt. Man kan simma ut till vraket från land. Djupet varierar mellan 30 och 35 meter beroende på vilken del man dyker på. Sikten är inte så bra där långt inne i fjorden. Ändå är det värt besväret för upplevelsens skull.

Mark Knopfler Dagens två planerade dyk är avklara. Vi åker tillbaka till dykcentret. Dykbåten lägger till vid kajen bara 20 meter från butiken. Där har Carlo byggt ett par trevliga lägenheter att hyra ut till gästande dykare. Klockan är bara två på eftermiddagen. Därför beslutar vi att utnyttja några av de goda dykmöjligheter som erbjuds strax intill dykcentret.

Här är det enkelt att komma i vattnet. Vi känner oss lite bortsämda när vi klär om inomhus i centrets prylförråd. Sedan promenerar vi den korta vägen ner till vattnet. Kristiansand består av ett gytter av holmar och små vikar. Överallt finner man lå och spegelblankt vatten. Vi tänker ta det lugnt. Inga stora djup. Det är dagens tredje dyk. Vid en liten klippstrand hittar vi en bekväm trappa och väljer att gå i vattnet från den. Vi ska dyka runt udden och bort förbi ortens seglarklubb. Det är lågsåsong. Inga båtar i vattnet. Ändå sitter allt förtöjningsgods fast monterat på flytbojar. Som ett jättelikt spindel nät sicksackar tågvirket ner till stora betongblock på botten. Anblicken är imponerande. Solen lyser med skarpa strålar ner genom vattnet och ger ett intensivt grönt ljus. På botten ligger massor av pryglar som tappats i sjön av nöjesglarna. Snabbt blir det en sport att göra roliga fynd. Nio golfbollar, en plånbok med kreditkort, metspön, fisknät, hattar och paraplyer. Och inte minst en CD med Mark Knopfler. Senare rengör vi skivan och provspelar den. Den funkade faktiskt!

Dyket blir rofyllt och avkopplande. Precis före slutet stöter vi på ett litet glasfibervrak. Skrovet står rätt upp och ner – ensamt och övergivet på 20 meters vatten. Bara skalet är kvar – och en stor klump till inombordsmotor. Märkligt att studera mekanik på 20 meters djup.

Helt ensamt är nu vraket inte. Strax intill hittar vi ett badkar. Inte gott att veta hur det hamnade där. Massor av krabbor har uppenbarligen bestämt sig för att ta ett karbad. Problemet är bara att de inte lyckats kravla tillbaka uppför karets glatta sidor. Snart har de svulnit ihjäl. Stanken från alla ruttande krabbdavaver lockade ännu fler krabbor till platsen. Hela botten på karet är nu en stor kaka av döda krabbor. Inte speciellt aptitligt. Faktiskt så otäckt att man känner smaken i regulatorn. Vi enas om att det är dags att avsluta.

Komprimerat Norge är ett land som bjuder på mängder av bra och varierad dykning. Man blir aldrig färdig med att utforska det. Men avstånden är stora. Det tar lång tid att förflytta sig från punkt A till punkt B. Det fina med Kristiansand är att dykningen där är så varierad inom ett över-skådligt område. Samma sak kan faktiskt sägas om flera av städerna på Sørlandet (sydkusten). Kristiansand har den ytterligare fördelen av goda färjeförbindelser med både England, Danmark och Sverige. Därför är det enkelt att ta sig dit både på veckoslutsresa och minisemester – utan att man behöver köra bil långa sträckor. Det är mycket gynnsamt för sådana som jag. Jag dyker med massor av utrustning men har ont om tid.

